Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 125. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 7-го ЛИПНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, JULY 16, 1982 No. 125. VOL. LXXXIX.

ГУБЕРНАТОР ПЕНСИЛЬВАНІЇ ПІДПИСАВ ПРОКЛЯМАЦІЮ ТПН

Губернатор Торнберг (посередині) підписує проклямацію ТПН, біля нього (зліва) Чарлз Боянік, голова Комісії етнічних справ, Луіз Скепартіяс, екзекутивний директор Комісії (стоїть), та Степан Поступак.

Геррісбург, Па. — Губернатор стейту Пенсильванія Дик Торнберг підписав 15-го червня проклямацію тижня 18 - 24-го липня ц.р. „Тижним Поневолених Націй" в цьому стейті.

Підписуючи проклямацію, губернатор, між іншим, сказав, що, насолоджуючись свободою тут і вважаючи це самозрозумілим, треба пам'ятати, що в інших країнах людям відмовляють у найелементарніших правах людини.

Під час проклямаціїл були присутні представники етнічних груп, українську групу репрезентував Степан Поступак.

Підготовляють програму ТПН

Ню Йорк, Н.Й. — У неділю, 11-го липня ц.р., тут відбудеться відзначення Тижня Поневолених Націй. Збірка учасників Маршу Свободи в 10-ій год. ранку на перехресті 51-ої вулі П'ятої авеню.

Цьогорічне відзначення Тижня ПН буде присвячене 40-ій річниці повстання УПА - Української Повстанської Армії, яка вела визвольну боротьбу українського і всіх інших народів, поневолених в СССР в часі Другої світової війни на два фронти проти Совєтської Росії аж до початку 1950 року. Одночасно з цим, Марш Свободи на вулицях Ню Йорку спрямовуватиме увагу народів усього світу на визвольну боротьбу афганського і польського народів, що саме тепер розгортається перед нашими очима. Великим маршалом цьогорічного Маршу Свободи буде віцепрезидент профспілкової централі ЗСА, АФП-КПО, та президент профспілки портових робітників ЗСА Томас Ґлісон.

Публічне відзначування Тижня Поневолених Націй, приписане законом 86-90, схваленим Конґресом ЗСА 1959 року. Цьогорічне відзначування матиме особливий характер. Російський імперіялізм знову брутально наступає на різні народи на всіх континентах. Він не тільки намагається повністю зломити і доре[illegible]порядкувати собі вже поневолені ним народи, але наступає на дотепер ще ним не поневолені народи. І тільки твердий і рішучий спротив московському імперіялізмові може спинити його наступ. Спротив цей мусить бути опертий на всіх поневолених Москвою народах.

Цьогорічна програма Маршу Свободи — багата і різноманітна: виступатимуть видатні представники американського суспільства та поневолених Москвою народів; український діяч проф. д-р Микола Чировський; танцювальна група Осередку СУМ-А з Йонкерсу, Н.Й., „Карпати" оркестри супроводжуватимуть Марш до Центрального парку.

Відбудеться панель молодечих організацій присвячений двоподілу української громади в ЗСА

Аккорд, Н.Й. (ДЮК) — Заходом культ-освітньої референтури Головної Ради Коша Старших Виховників ОДУМ-у в ЗСА, тут в суботу, 10-го липня ц.р., о годині 2-гій по полудні в головній залі Оселі ОДУМ-у „Київ", Аккорд, Н.Й., недалеко Союзівки та Оселі СУМ-А, відбудеться панель представників українських молодечих організацій на тему — „Двоподіл Української Громади в ЗСА та його вплив на українські молодечі організації." Участь в панелі візьмуть від Пласту — д-р Любомир Романків, голова Головної Пластової Булави; від СУМ-А — д-р Ігор Мірчук, член Крайової Управи СУМ-А; та від ОДУМ-у — інж. Олексій Пошиваник, голова ЦК ОДУМ-у Андрій Шевченко, Голова ГР Коша ОДУМ-у в ЗСА.

Панель відкриє інж. Іван Павленко (ОДУМ) який зробить підсумки сучасної ситуації в українській громаді після 13-го Конґресу УККА. Модератором панелю буде д-р Юрій Криволап (ОДУМ). Після панелю є запляновата перекуска та товариська зустріч панелістів з гістьми. Організатори запрошують до участи в панелі українське громадянство.

Рівночасно, того самого вечора і в тому ж самому приміщенні о год. 7:30, буде висвітлено монументальний кольоровий фільм відомого українського продуцента Славка Новицького „Як дзвони дзвонять...", історія будови Церкви-Пам'ятника та цілого Осередку Української Православної Церкви в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж. Вступ за добровільними датками та увесь дохід є призначений на будову пам'ятника св. п. Митрополитові-Мученикові В. Липківському.

ВШАНУЮТЬ ПРОФ. Л. КИРИЛЕНКО ВАХНЯНИН

Лос Анджелес, Каліф. — У суботу, 10-го липня ц. р., в годині 6-ій вечора, тут у залі української православної церкви св. Андрія, при Садерланд вулиці, відбудеться Товариський Вечір для вшанування мистецької праці проф. Лесі Куриленко Вахнянин. У програмі товариська зустріч при коктейлі в згаданому вище часі та в годині 7-ій — вечеря з привітами та короткою мистецькою програмою. Вступ — 10 долярів від особи. Придбати квитки або зарезервувати їх можна до 4-го липня; від години 11-ої ранку до 3-ої по полудні, телефонуючи до Д. Чайковської на число: (213) 668-0172, або вечорами, телефонуючи до О. Ґаца на число: (213) 243-6954.

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ РОЗГЛЯДАТИМЕ ПРОБЛЕМИ ЕТНІЧНИХ ГРУП В ЗСА І КАНАДІ

Філядельфія, Па. — Конференція під назвою: „Захований етнічної спадщини: етнічна преса і етнічні студійні центри на терені ЗСА і Канади", відбудеться тут в дні 13-го липня ц.р., в Балч Інституті для етнічних студій у Філядельфії. Конференцію влаштовують спільно Центр для етнічних публікацій при Кент університеті в Огайо, Балч Інститут у Філядельфії і Відділ Слав'янських та Східньо-европейських народів при Товаристві коледжових та дослідних бібліотек. Доповідачами на Конференції будуть: д-р Роберт Ф. Герней з університету в Торонто, та багатокультурного товариства провінції Онтаріо, який буде говорити про етнічні архівні матеріяли в Канаді, д-р М. Марк Столярик з Балч Інституту у Філядельфії темою якого буде „Великі скупчення етнічних розшуків в ЗСА", д-р Джан Ґрабовскі з Історичного Товариства на Заході говоритиме на тему „Скорозникаючих етнічних проявів і пресу", д-р Любомир В. Винар з університету в Кент доповідатиме про „Етнічну пресу та періодики і проблему їх бібліографії в ЗСА", а пані Сильвія Н. Менуджіян із публічної бібліотеки в Лос Анджелес представить „Творення етнічних збірок у бібліотеках".

Конференція має на цілі дати спеціялістам етнічних питань, бібліотекарям і архіварям більше знання про етнічні джерела та етнічні культурні осередки в ЗСА і Канаді.

Точніші інформації про Конференцію можна одержати у д-ра Л.Р. Винара, що є керівником Конференції; писати треба на адресу стейтового університету у Кент, Кент, Огайо 44240, або у д-ра М. Столярика, що є модератором конференції: Інститут для Етнічних Студій Балч, Філядельфія, Па. 19196.

ВІДБУДЕТЬСЯ СЬОМИЙ ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ НА „ВЕРХОВИНІ"

Широковідомий і незвичайно популярний Фестиваль Української Молоді, вже сьомий з черги, відбудеться цього року на прекрасній оселі Українського Братського Союзу в Ґлен Спей, Н.Й., в днях 16, 17 і 18-го липня 1982 року.

Як і попередніми роками, керівник цього Фестивалю адвокат В. Стек доклав усіх старань і заходів, щоб дати багату й різноманітну програму, з участю найкращих мистецьких груп на американському континенті.

Цього року на Фестивалі виступить славний ансамбль пісні і танку з Торонто „Калина", який виступав на Фестивалі в 1979 році. У цьому році ансамбль „Калина" появиться у збільшеному складі понад 100 осіб та з багатою програмою, в якій беруть участь танцюристи, солісти і члени оркестри.

Ансамбль „Калина" всла вився під час святкування століття Канади багатьма виступами на Світовій Виставці і по всій Канаді, в тому і перед членами королівської родини. Виступи „Калини" були фільмовані передовими телевізійними станціями. Ансамбль відбував теж турне по країнах Південної Америки і по Европі, здобуваючи собі загальне признання і високу оцінку критиків.

З новою програмою виступить також модерна група „Буря" під керівництвом енергійного Рона Когута, який дбає особливо про презентування музики під смак і старшої і молодшої ґенерації, поскільки він виріс під впливом музичної діяльности свого батька Маркіяна, який був дуже популярний серед наших піонерів у Західній Канаді, поєднуючи українські мотиви з канадськими.

З власним оригінальним обличчям на Фестивалі виступає оркестра „Іскра" у складі Олесь Бундзяк, Олесь Кузишин, Богдан Кузишин і Ярослав Палилик. За п'ять років „Іскра" стала популярною на американському континенті з виступами на концертах і фестивалях, в тому на фестивалях в Ґлен Спей і в Ґарден Стейт Центрі, та під час Українського Дня в Парку Айзенґавера на Лонґ Айленді.

Оркестра „Іскра" кладе окремий наголос на виконування пісень, популярних сьогодні в Україні, а також своєрідного музичного самвидаву, тобто репертуару, який уже там недозволений. Свій минулий виступ присвятила „Іскра" творчості замордованого підступно КҐБ композитора Володимира Івасюка. Тепер відвідувачі Фестивалю матимуть змогу почути новий репертуар „Іскри" в її досконалому під музичним оглядом виконанні.

Справжню насолоду матимуть цього року глядачі з виступів учасників Танцювальної Студії Роми Прийми-Богачевської, що відбувається цього року на оселі „Верховина" в часі від 27-го червня до 17-го липня. Виступ Роми Прийми-Богачевської на Фестивалі буде саме показом її нових студійних мистецьких надбань, подібно як у минулому році полонила вона глядачів Фестивалю своїми новими хореографічними креаціями, виконаними на такому високому техічному рівні, що з цією програмою можна сміло показатися на найкращих великоміських сценах.

Оновив свою програму і ансамбль „Промінь" з Ню Йорку, який виступить цього року під керівництвом Богданни Волянської у збільшеному складі. Ансамбль „Промінь" виступав на 200-літті ЗСА в Гановер Парку, на фестивалях у Філядельфії, Ню Йорку, Олбані, в Ґардин Стейт Центрі, на „Союзівці" і на Фестивалі в Ґлен Спей в 1979 і 1980 роках. Ансамбль має в репертуарі народні пісні, модерні пісні з України та клясичні твори. У програмі Фестивалю є теж виступи оркестри „Трембіта" з Ню Джерзі, яка дасть

(Продовження на стор. 3)

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ПАРАФІЯ У ТУСАНІ

Тусан, Арізона (О.Ґ.-Т.) — У березні 1982 року владика Чикаґської дієцезії Іннокентій офіційно визнав тутешню українську католицьку парафію св. Михаїла і на пароха назначив о. Андрія Микиту, який водночас є парохом української католицької церкви Успення Богородиці Діви у Фініксі, Арізона. У неділю, 16-го травня у Тусані у новоствореній парафії відправлено першу Службу Божу. Звичайно, тимчасові Богослуження відбуваються у церкві св. Кирила на розі вулиць Піма і Свен, в годині 5-ій по полудні. Щонеділі о. А. Микита, не побираючи ніякої за це заплати, приїжджає сюди з Фініксу. Подорож в обидві сторони — 240 миль. Під вмілим керівництвом цього душпастиря громада організується та приступає до будови церкви. Архітект уже виготовив пляни, які чекають на затвердження Міської будівельної ради. Датки на будівельний фонд цієї церкви можна вислати на адресу: St. Michael's Ukrainian Catholic Church, P.O. Box 12745, Tuscon, Arizona 85732

ЮҐОСЛАВІЯ ПРОДОВЖУЄ ПОЛІТИКУ ТІТА

Београд, Юґославія. — Комуністична партія Юґославії закінчила свій 12-ий з черги Конґрес підтвердженням й надалі незмінної незалежної політики, яку провадив маршал Тіто.

Учасники того Конґресу підкреслюють, що він був найбільш свобідний, з усіх, які досі відбувалися, із гарячими дискусіями і свобідниним висловлюванням думок. Перший раз вибрано президента Центрального Комітету Мілька Рібічіча тайним голосуванням, хоча сильних контркандидатів не було.

Новий провідник партії був раніше прем'єром міністрів і походить із Словенії. Серед 27-ми членів Центрального Комітету залишилося лише сім осіб із попереднього складу. Це сталося після того, як Конґрес вирішив, що члени уряду не можуть рівночасно бути на інших постах. Таким рішенням виелеміновано із проводу партії теперішнього прем'єр-міністра Мільку Плянінц. На чотириденному конґресі 1500 делеґатів могло вперше свобідно висловити свої критичні завваги, тому що, як коментують, Юґославія має поважні проблеми, а рівночасно не має вже провідників типу Тіта. Після гарячих дискусій конґрес прийняв плян уряду на „довгоречинцеву економічну стабілізацію", а в тому на допомогу менше розвиненим економічно провінціям. Найбільше часу у дискусіях присвячено провінції Косово, яку заселюють албанці і яка є ще дуже примітивною. У зовнішній політиці учасники конґресу нап'ятнували Ізраїль за конфлікт в Ливані і закликали до ґльобального детанту і припинення продукції нуклеарної зброї.

Дальше розкриття хабарництва в СССР

Москва. — Як інформує газета „Ізвєстія" на московському летовищі працювала ціла сітка злодіїв, що при допомозі митних урядників вивезла із Совєтського Союзу мистецькі ікони, срібло і золото на кількасот тисяч долярів. Газета пише , що провідницею шайки була совєтська горожанка Альбіна Стокова, яка довго жила у Парижі. Митники діставали хабарі у висоті 290 долярів за кожне перепущення через перевірку таких речей.

Щоденник „Ізвєстія" також інформує, що А. Стокова є дочкою відомого совєтсього науковця і відсиділа у 1976 році два роки в тюрмі за перевіз дорогоцінностей на Захід. Тепер А. Стокова купувала дорогі речі від Трістана Чікати, що мав зв'язки із совєтським цирком. Це правдоподібно натяк на аферу директора цирку А. Колеватого, якого, як відомо, арештували в лютому за перевезення на Захід дорогих каменів.

Помер Ігор Ґузенко

Оттава, Канада. — Як повідомила канадійська поліція в Канаді помер на 65-му році життя відомий совєтський шпигун Ігор Ґузенко, який у вересні 1945 року втік із совєтської амбасади в Оттаві, забравши зі собою 109 компромітуючих документів, які розкривали цілу сітку совєтського шпигунства на терені Канади.

Усі ці тайні документи дали докази, що уряд СССР мав розроблену цілу сітку на тому терені, від часу, коли в 1942-му році відкрив свою амбасаду в Оттаві. Втеча Ґузенка допомогла також відкрити зусилля совєтських властей, здобути інформації про атомову бомбу із ЗСА та Великої Британії. Завдяки Ґузенкові арештували нуклеарного фізика Великої Британії А. Н. Мея і К. Фухса уродженця Німеччини.

Ґузенко так боявся за своє життя, що ніколи не показувався прилюдно, а коли кореспонденти переводили з ним інтерв'ю, він завжди мав закриту голову. Останні роки Ґузенко скривався під прибраним прізвищем зі своєю родиною у Торонто. Добре поінформовані особи кажуть, що вже від п'яти років він був сліпий. Ніхто однак не подає причини смерти Ґузенка, а поліція у першій інформації повідомила, що Ґузенко вже похоронений.

У світі

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ЗНАЧНО ЗМЕНШИВ телефонічні сполучення із ЗСА та вісьмома країнами Західньої Европи. Минулого тижня американська телефонічна компанія в Ню Йорку одержала повідомлення, що вісім телефонічних ліній на усіх 23, що досі були поміж ЗСА і СССР, будуть у першій половині липня закриті. Куди поважніші будуть обмеження телефонічних сполучень із Австрією, Західньою Німеччиною і Великою Британією. Ті сполучення будуть зредуковані майже наполовину. Обмеження пояснюють тим, що багато знаряддя до телефонічних сполучень СССР імпортував із Заходу перед Олімпійськими Ігрищами 1980 року і совєтські робітники мають труднощі ними орудувати.

П'ЯТЬ КРАЇН ЗАХІДНЬОЇ ЕВРОПИ ПОДАЛИ протест до Европейської Комісії Людських Прав проти тортур у турецьких в'язницях та політичних переслідувань. Вони доказують, що обставини у Туреччині так погіршилися, що це вимагає міжнародної інтервенції.

СОВЄТСЬКА ПРЕСОВА АҐЕНЦІЯ ТАСС несподівано для всіх публічно обороняє якість совєтської зброї, яку вживають арабські війська. Розуміється, закидується ЗСА та Ізраїлеві фальшиві інформації на цю тему. Рівночасно ТАСС опрокидує також твердження політичних коментаторів Йордану, що СССР не дає належної допомоги арабському світові.

СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД запропонував поділ Парижу на двадцять самостійних округ, кожна із власним посадником і міським урядом. Цей плян мусить бути схвалений ще парляментом, в якому, однак, соціялістична партія має більшість. Ця пропозиція зустрілася із загальним обуренням та опозицією мешканців Парижу, а зокрема, його посадника Джака Шірака. Він скликав негайно пресову конференцію, на якій дуже гостро виступив проти такого поділу та зажадав плебісциту мешканців Парижу.

ПІСЛЯ ДЕСЯТИДЕННОГО СПІЗНЕННЯ коаліційний уряд соціял-демократів і вільних демократів у Західній Німеччині погодився на підставовий плян бюджету на 1983 рік, в наслідок чого небезпека для теперішнього уряду зменшилася. Все ж таки це не усунуло почуття непевности й нестабільности обидвох партій.

В БЕЙРУТІ ДІЙШЛО ДО ПЕРЕМИР'Я

Бейрут, Ливан. — Ізраїльські війська замкнули усі дороги, які ведуть до західньої частини Бейруту, як повідомив прем'єр-міністер Ливану Шафік ель-Баззан. Вони задержали доставу харчів, перервали електричні проводи і доплив води. Для населення ситуація трагічна.

Збільшення мілітарного і економічного тиску Ізраїля на західню частину Бейруту, де все ще перебуває біля 6,000 військ Палестинської Визвольної Організацілї (ПВО) і біля 500,000 цивільного населення, є на те, щоб змусити провідників ПВО залишити Бейрут як цього жадає Менахем Беґін і його уряд.

Але цей останній натиск ізраїльських військ вдарив сильніше цивільне населення Бейруту, як палестинських повстанців, які заздалегідь приготовили собі задовільну кількість харчів, води і зброї. Між іншим, в наслідок останньої бльокади до західньої частини Бейруту не допущено чотири вантажні авта Міжнародного Червоного Хреста і конвой в числі 14 автомобілів із свіжою яриною. Все це є причиною ще більшого негодування Ливану політикою Ізраїля, а Уряд ЗСА вважає доставу харчів і води для оточеного цивільного населення — конечним.

Все це причинилося до того, що Ізраїль погодився вкінці на часове перемир'я, хоча обстріл західнього Бейруту продовжувався наполегливо ще в понеділок, 5-го липня. Поновне перемир'я прийшло в наслідок заходів відпоручника Уряду ЗСА Філліпа Габіба.

Відбулися XI Українські Спортові Ігрища

Елленвілл - Кергонксон, Н.Й. (О.Т.) — Понад 200 учасників змагалося у суботу і неділю, 26-го і 27-го червня ц.р., за трофеї і медалі XI Українських Спортових Ігрищ Молоді, що їх уфундували: УНСоюзу, УБСоюзу СУК „Провидіння", Кредитівки — Ню Йорку, Нюарку, Пассейку і Джерзі Ситі. Як і в попередніх роках, ці Спортові Ігрища підготовила і перевела Управа УСЦАК - Схід при тісній співпраці з окремими спортовими діячами наших молодечих організацій. Завдяки добре підготованим спортовим базам, чудовій погоді та досвідченим провідникам ланок копаного м'яча, легкої атлетики, відбиванки і плавання, XI Ігрища закінчилися з повним успіхом. Учасники Ігрищ репрезентували такі українські спортові і молодечі організації: УСВТ „Ч.Січ" Ню Джерзі, СУМ-спортові дружини і гуртки з декількох стейтів, Пласт, в основному курінь „Чорноморці", УАСТ „Львів" Клівленд і УСО „Тризуб" Філядельфія.

Змагання, як і взагалі дводенна зустріч нашої спортової молоді, пройшли в дружній атмосфері, що відмічували члени Проводу Ігрищ на післязмаговій зустрічі, яку також влаштували гостинні господарі оселі СУМ-А. Саме на цих нарадах переплітались так підсумки радости і задоволення із закінченої імпрези, як журби за ту частину нашої спортової молоді, що не змогла взяти участи в цій під кожним оглядом корисній спортовій зустрічі. Згідно з висновками Проводу Ігрищ і кольких чолових діячів молодечих організацій, приїзд тієї частини нашої спортової молоді на ці Ігрища занедбали провідники спортових дружин і гуртків.

Церемонія відкриття, що між іншим включала відіграння американського і українського національних гимнів, запалення вічного вогню, відчитання наказу і правил Ігрищ, відбулася у суботу, 26-го червня, ранком і її перевели — М. Стебельський, голова УСЦАК-Схід і Ігрищ, Я. Петрик, технічно-організаційний референт, С. Палидович, провідник змагань, І. Сохан, головний суддя і Д. Бобеляк, секретар. Крім них, у Проводі Ігрищ працювали — О. Твардовський, референт преси; Я. Козак, заступник голови УСЦАК-Схід; О. Напора, фінансовий референт; Я. Сосяк, ланковий копаного м'яча; О. Колодій, ланковий легкої атлетики; О. Федаш, ланковий відбиванки; д-р Р. Слиж, ланковий плавання; мгр Є. Гановський, голова Вер. Комісії; Б. Шашкевий, заступник провідника змагань. Цьогорічні Ігрища Молоді були присв'ячені 90-річчю Патріярха Йосифа, 70-річчю Пласту і 40-річчю УПА та пройшли під кличем „Хрестом і мечем перемагай".

У неділю вранці члени Проводу Ігрищ і учасники взяли участь в Богослуженні, що його відправив о. Скаськів. Програму вичерпано у неділю перед вечором, коли Провід Ігрищ вручив трофеї і медалі індивідуальним і дружиновим переможцям.

В Америці

ПРОВІДНИК „УНІФІКАЦІЙНОЇ ЦЕРКВИ" САН МУН повінчав в Ню Йорку у Медісон Сквер Ґарден чотири тисячі своїх членів у масовій церемонії, що відбулася там минулого тижня. Усі із 2075 „молодих пар", однаково одягнені, маршували під звуки славної музики Мендельсона, а Сан Мун та його дружина їх благословили. Багато із новоженців познайомилися щойно недавно і порозумівалися лише через перекладачів, зокрема коли йдеться про мішані подружжя поміж корейцями і американцями. Усі вони мусіли бути принайменше три роки членами „Уніфікаційної Церкви", та вірити беззастережно в її провідника Сан Муна. Його оспорювані фінансові справи, а також демонстрації, які відбулися під час церемонії поблизу Медісон Сквер Ґарден не зворушили чотири тисячі новоженців та їх родин.

МЕШКАНЦІ НЮ ЙОРКУ МОГЛИ СПОКІЙНО святкувати День Американської Незалежности тому, що підвищення ціни на міську підземку наразі відложено. Коли ціна піднесеться до заповідженої раніше суми — 1 доляра, покищо невідомо, але у майбутньому це напевно станеться.

КАТОЛИЦЬКИЙ СВЯЩЕНИК ДЖЕЙМС ПАРКЕР є першим американським священиком, який в одруженому стані і батько двох дочок, може відправляти Богослуження та виконувати свої обов'язки. Він перейшов на католицьку віру будучи раніше епископальним пастором, а згідно із декретом Папи Івана Павла II з 1980 року, епископальні пастори, які одружені можуть перейти на католицьку віру. У Західній Німеччині вже є декілька одружених католицьких сященників, які перейшли на католицьку віру із лютеранської.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N J

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Ніксон у Східній Европі

Коли писані ці рядки — колишній президент Ричард Ніксон роз'їздить по Европі, відвідуючи чотири сателітні країни: Мадярщину, Польщу, Чехо-Словаччину і Східню Німеччину. Перед його відлетом з Америки його речник повідомив, що Ніксон мав довгу розмову з державним секретарем Александром Гейґом, проте подорож Ніксона не є офіційною місією, а має ,,приватний інформаційний" характер і відбувається на його власний кошт. Після повороту, — сказано у тому комунікаті, — Ніксон складе президентові Реґенові звідомлення ,,на найвищому рівні". Зупинившись на першому етапі своєї подорожі у Парижі, Ричард Ніксон відвідав французького президента Франса Міттерана. Вийшовши з Елізейського палацу, Ніксон заявив, що — за його переконанням — відхід Гейґа з Державного департаменту не матиме впливу на якусь зміну американської закордонної політики, і по суті те саме заявив президент Реґен у минулу середу 30-го червня ц. р.: закордонна політика залишиться без змін.

Немає ніякого сумніву, що Ніксон не запланував би ,,приватної інформаційної" подорожі до чотирьох европейських держав з комуністичним режимом, якби американська закордонна політика не була наставлена на послаблювання впливів Москви у тих сателітних країнах, що їх комуністичні ватажки все ж виявляли і виявляють нехіть — слухати сліпо накази з Кремлю. Найпершим таким ,,бунтарем" був покійний юґославський Тіто, стовідсотковий комуніст, який не вагався розстріляти генерала Михайловича, який також боровся з підпілля проти гітлерівської окупації, — але запротестував проти вмаршу совєтських військ до Чехо-Словаччини в липні 1968 року. Теперішній чехо-словацький диктатор Ґустав Гусак спершу виконував вірно ролю совєтського преторіянина і його ненавиділи земляки, як зрадника свого народу, — зчасом він побачив, що Чехо-Словаччині грозить економічна руїна, якщо вона буде служити тільки як допоміжний чинник для здійснювання совєтських п'ятирічок. Відсіль прийшла деяка ,,відлига" у внутрішніх відносинах і кволі торговельні зв'язки зі Східньою Німеччиною, найближчим сусідом.

Сучасний польський комуністичний диктатор генерал Ярузельскі з усіх сателітних володарів — найвірніший виконавець наказів Москви. Але у Польщі — найбільше внутрішнє напруження, і польський нарід найбільше з усіх поярмлених Москвою народів Центральної Европи ненавидить Москву та її ставлеників у Варшаві. Реґен раз-у-раз таврує совєтський уряд за його ставлення до Польщі, яка в часі своєї дійсної незалежности була головно аґрарною країною із поганою національною політикою, але харчовим добробутом і сильною валютою. Комуністичний режим звів добробут нанівець і тепер там суща нужда із більйоновим боргом Заходові за імпортовані і незаплачені товари.

Голова мадярської комуністичної партії Янош Кадар був тим, якого Москва посадила на місце Імре Надя; за його урядування у 1956 році прийшло до вибуху революції, що її здавили совєтські танки. Тоді втікло за кордон коло 200,000 мадярів, які не хотіли підчинитися новому режимові. Але зчасом проголошено амнестію для політичних противників — коло 60,000 втікачів вернулося додому, між Будапештом і Ватиканською Столицею підписано новий конкордат, і тепер на Мадярщині є ще розмірно спокійно з частинною свободою для вільної торгівлі.

Ричард Ніксон подорожував уже по країнах Середущої Европи; він знає особисто більшість тамошніх керівних діячів — комуністів, і людей із культурного й господарського світу. І хоч в Америці демократично-ліберальні кола ставляться далі вороже до Ніксона за його причетність до Вотерґейтського скандалу, проте ввесь закордонний світ знає, що Ніксон впав жертвою ліво-ліберального табору, але був і є державним мужем вище пересічного рівня.

Речник Ніксона сам перестерігав перед надіями на якісь надзвичайні успіхи цієї його подорожі. Але його відвідини у Празі, Будапешті, Варшаві й Східньому Берліні скріплять переконання тамошніх народів, що Америка сприяє народам у поярмлених Совєтським Союзом країнах Центральної Европи, але не сприяє режимам.

Східня Німеччина найбільш упромисловлена сателітна країна. Голова (генеральний секретар) тамошньої комуністичної партії Еріх Гонекер ніби дуже льояльний супроти Москви. Але довір'я Москви до правління у тій, штучно з поділу Німеччини створеній державі завжди затьмарене сумнівом: чи східні німці є більше комуністами чи німцями? Туга за з'єднанням двох частин розділеної Німеччини існує по обох сторонах берлінського ,,муру ганьби". І тому Кремль на території Східньої Німеччини все ще втримує 400,000 війська. Але тамошній добробут і тамошній промисл залежні таки від імпорту зі Заходу, якому Східня Німеччина винна велетенські суми.

В НЮ ЙОРКУ ЗМЕНШИЛАСЯ КІЛЬКІСТЬ автомобільних смертних випадків у першій половині 1982 року на 27.5 відсотків. Поліція пояснює це зменшення загостреними санкціями, які введено минулого року у місяці серпні. На жаль ця програма поліції закінчилася з днем 1-го липнкя, з початком нового бюджетового року.

Володимир Душник

ЗМІНА В АМЕРИКАНСЬКІЙ ЗАКОРДОННІЙ ПОЛІТИЦІ?

Нагла резиґнація з посту державного секретаря Александра Гейґа була ,,громом з ясного неба" навіть для тих аналітиків американської закордонної політики, які від довшого часу сподівалися, що до цього дійде. Після проголошення Президентом резиґнації А. Гейґа, Р. Реґен відмовився відповідати на запити кореспондентів про причини резиґнації державного секретаря.

На протязі 18-місячної праці в Державному департаменті А. Гейґ був центром непорозумінь, суперечностей, а навіть особистих атак з боку його співробітників у Державному департаменті і Білому Домі.

Проте причиною цих інтриґ проти Гейґа в ніякому разі не було його незнання міжнародних подій чи головних напрямних американської закордонної політики. Як генерал і колишній головний командир збройних сил НАТО, Гейґ втішався повагою европейських союзників Америки, у яких було беззастережне довір'я до його мілітарного знання та його політичної експертизи. Так само відносилися до нього президент Реґен і його найближчі співробітники, коли А. Гейґа іменовано державним секретарем.

Генерал Гейґ, як військова людина, був призвичаєний до військової дисципліни і порядку, що, мабуть, створювало в ньому комплекс ,,вищевартости". Є незаперечним фактом, що Гейґ знав куди більше про міжнародні відносини, як будь-хто інший в Кабінеті Реґена. Нещастям для Гейґа була його поривчастість, і про це він часто згадував своїм співробітникам.

Коли нагло в 1945 році помер президент Рузвелт, його місце зайняв Гаррі Труман, який мало знав про закордонну політику Америки; його державний секретар Джеймс Бирнс, подібно як А. Гейґ, думав, що він розумніший від Президента, що могло бути правдою, але про це він не повинен був говорити чи давати іншим ,,відчувати" свою ,,вищість". Бирнса згодом усунено, а на його місце прийшов був ген. Дж. Маршал, а відтак Дін Ачесон, і співпраця була вповні наладнана.

А. Гейґ в часі відомих скандалів Вотерґейту за президентури Ніксона був шефом персоналу в Білому Домі. Деякі газети намагалися пов'язати А. Гейґа і тодішнього державного секретаря Г. Кіссінджера зі ,,заговірниками" Вотерґейту, але спеціяльний прокуратор, який провадив слідство в тій справі, не знайшов жадних підстав для судових доходжень проти Гейґа і Кіссінджера.

Далі преса безнастанно роздмухувала ,,персональні" конфлікти Гейґа з віцепрезидентом Джорджом Бушом, секретарем оборони Каспером Вайнберґером і амбасадором ЗСА до ОН Джін Кіркпатрик й іншими членами Уряду.

На ділі криза наступила в наслідок ,,двоторовости" американської політики на Близькому Сході, що її крім Гейґа вели ще віцепрезидент Буш, секретар оборони Вайнберґер, амбасадор Кіркпатрик та члени штабу Білого Дому — Едвін Міз, Майкел Дівер і Джемс Бейкер, які знали дуже мало або й нічого в аспекті закордонної політики Америки.

Генерала Гейґа вважали приятелем Ізраїля. А. Гейґ був переконаний, що ізраїльська перемога над палестинцями промостить шлях до встановлення дійсного незалежного уряду в Ливані та усунення з Ливану як палестинців, так теж сирійців із їхнім совєтським озброєнням. Одначе існує переконання, що віцепрезидент Буш і секретар оборони Вайнберґер, які недавно були на похоронах короля Савдійської Арабії Халіда, мали запевнити представників арабських країн, що Америка не допустить, щоб Ізраїль заняв Бейрут. Тому резиґнацію Гейґа в Ізраїлі прийнято як ,,антиізраїльську перемогу" проарабських чинників у Вашінґтоні. В арабських країнах натомість резиґнацію Гейґа прийнято з великою радістю та одушевленням, бо деякі арабські делеґати в ОН називали Гейґа ,,партнером" ізраїльського ґеноциду в Ливані.

Генерал Гейґ впав жертвою великих суперечностей. У редакційній статті, ,,Ню Йорк Таймсу" (з 27-го червня ц. р.) написано так:

,,Гейґ вкінці зрозумів, що ці суперечності і розбіжності наступили не тільки в наслідок бюрократії,... але рівнож на бажання Президента, який на думку спостерігачів хоче вести подвійну політику з росіянами, вести хрестоносний похід проти тиранії, але також зберегти світ для бизнесу. Можливо, що Шульц зможе продовжувати політику Александра Гейґа; тоді каденція Реґена не була б змарнована, якщо б він міг виразно заявити не тільки кого він хоче мати за виконавця закордонної політики, але також, що він хоче цією політикою осягнути", — пише у заключенні згадана газета.

Святослав Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: Чи можливе в СССР і зокрема в Україні повторення польських подій?

ВІДПОВІДЬ: Я не виключаю можливости повторення польських подій в СССР, хоч і кладу на цю можливість шансів 10 із ста. Розгляньмо, які є засадничі відмінності у загальній характеристиці польської та совєтської і зокрема української людности.

Польська комуністична держава — єдина під оглядом національним та під оглядом релігійним. Однорідність середовища — це дуже важливий чинник для згуртування та організації мас. Єдинонаціональна спільнота як правило важче піддається деморалізації, і отже її важче перетворити на ,,соціялістичну" націю, якими є народи СССР.

Аналіза ,,соціялістичних націй" в СССР показує, що на ділі ,,соціялістичні нації" СССР є ніщо інше, як колоніяльні нації. Усі ,,соціялістичні нації" СССР — це народи з величезною домішкою інонаціонального, переважно російського населення, котре, як правило, посідає, керівні, чолові позиції та посади. Утворення ,,української соціялістичної нації", як рівно й інших ,,соціялістичних" націй СССР, ішло саме таким шляхом. ,,Перевага" соціялістичної нації для комуністичної влади полягає в тому, що багатонаціональну масу важче згуртувати і зорганізувати для боротьби за свої права. Щодо релігійної єдности, то совєтське населення (за винятком Західньої України та деяких районів Східньої) на 90 відсотків, безперечно, безбожницьке. І отже, жодних моралізуючих впливів, які б могли опиратися большевицькій деморалізації, не зазнає. Єдність населення СССР виявляється у послусі владі, а не у захисті своїх життєвих інтересів.

Єдинонаціональна польська спільнота краще зберегла свої національні традиції, котрі мали в собі багато демократичних засад.

У СССР же національні традиції окремих народів віддано на посміховище і згори прищеплюється дух пасивної покори, що так само має свою традицію в історичному пляні.

Відповідаючи на поставлене питання, не можна не зважати на різницю національних традицій народів, про які йдеться.

Український нарід, знаний своїми волелюбними традиціями, за 60 років совєтської влади пережив стільки кровопускань і так пильно стережений московським всевидящим оком та караючим КҐБ, що, будучи реальною людиною, сподіватися на повторення польської ситуації в Україні важко. Треба собі здати справу і з того, що зміни на краще у хоч-якій частині СССР без змін у всьому СССР неможливі.

Отже, на мою думку, польський феномен — це явище унікальне, яке хоч і має свій позитивний вплив на всі поневолені нації, проте бути прикладом для повторення в СССР не зможе.

Висловлюючи цю думку, я був би безмірно щасливий, якби вона була помилкова.

Михайло Кучер

НА ПОРОЗІ XXI СТОЛІТТЯ

Людство на порозі XXI століття несе із собою з минулого низку невирішених проблем першої ваги. Однією з таких проблем є безумовно національне питання. Правильне вирішення цієї проблеми позитивно вплине на долю людства.

Великим противником вирішення національного питання є комуністична Москва. Одначе національне питання нависло Дамокловим мечем над цілим людством й вимагає позитивного рішення. Політики, філософи, публіцисти, соціологи виявляють зацікавлення тією проблемою, і тоді дещо несподівано увага дослідників цієї проблеми звертається на Совєтський Союз, звідкіля бодай теоретично може чи має прийти заспокоєння або вибух конфлікту, який може розповсюднитися на ввесь світ.

Большевицька теорія занику націй і створення позанаціональної імперії — відома. Невирішена національна проблема — це постійний невралгічний пункт, і вона впливає на решту ділянок життя націй.

Національна проблема — дуже складна і різнорідна. У цю проблему входить політичне життя, культура, психіка, традиції та відношення до інших націй. При тому досить трудно виявити, чому нація у якийсь час перестає бути задоволена своїм станом та починаються ферменти.

Нація — це живий організм із своїми внутрішніми протиріччями та конфліктами. У державної нації немає національних конфліктів. Можуть бути тільки конфлікти суспільні та економічні.

Якщо приходить час загроження існуванню нації, тоді вона бореться за право самостійного національного існування. Національна свідомість і стремління до національної самостійности — типове для людства на порозі XXI століття.

Якщо мова про Совєтський Союз, то вважається аксіомою, що жовтнева революція національного питання не вирішила. Перед революцією поставлено завдання, розміри якого виявилися несподівано великими, навіть якщо вони були в межах однієї країни. Коли прийшли до влади большевики, вони діяли як партія диктатури. Большевики пробували йти назустріч вимогам неросійських народів тільки так далеко, як не була загрожена цілість нової червоної імперії. Національними силами неросійських народів зараз після жовтневої революції керували антибольшевицькі сили. Большевики зрозуміли це негайно. Тому національна політика большевиків оформилася у федеративну державу, але права привілеїв однієї нації над іншими вона не дала, хоч домінуюча роля великоросів була очевидна відразу. Московські большевики потрапили відразу підпорядкувати національні комуністичні партії центрові ВКП(б). Усе таки національне питання виявилося для большевиків неприємним тягарем, на який треба було звернути увагу. Фактично Ленін був автором концепції большевицької національної політики, але не пішов далі революційних деклярацій, від яких відмовилася теперішня московська правляча кліка. Ленін уважав право націй гаслом, а не зобов'язуючою політикою. Фактично Ленін керував процесом відбудови російської імперії. Він не завагався зламати намір неросійських народів відділитися від Росії військовою силою і терором. Тільки безпосередньо перед смертю Ленін зрозумів, що совєтський державний апарат — це старий царський, і що фактично влада знаходиться в руках московських комуністів.

Совєтський модель рішення національного питання — не універсальний, але СССР займає важливе місце у світі, подобається це нам чи ні, і тому, як там буде вирішене національне питання, вплине на інші країни.

Те, що діється у СССР, показало нам, що привілеї однієї нації небезпечні для цілости і для упривілейованої нації. Симптоми кризи багатонаціональної царської імперії помітно виявилися вже за революції 1905-07 років.

Національна проблема, невирішена в царській імперії, сприяла її падінню. Це був ембріон загину Росії, як світової держави. Національною базою царизму були великороси. Вони були виховані у призирстві до ,,інородців", до яких зараховували і українців — офіційно малороси або і хохли.

Тут варто порівняти старих московських шовіністів-великоросів із теперішніми — большевицькими. У програмі шовіністичної партії ,,Всеросійський національний союз" одверто було сказано:

,,Ми з чистим сумлінням увели у нашу програму догму національного панування свого племени у державних кордонах. Ми, з ласки Божої нарід російський, володіємо Великою, Малою, Білою Росіями і прочая, та вважаємо це як виключно ласку Божу і її маємо охороняти... Сама історія показала нерівність малих племен з нами. Тому нерозумно йти проти природи історії. Не можна дати рівні права тим, хто будував державу, і тим, хто її хоче знищити.

,,Ми маємо мітичну формулу 'Москва третій Рим' і вже за панування Миколи І увійшла у життя формула: ,,Росію не можна поменшити ані поділити, її можна тільки поширити".

Політичний тягар для московської держави, а власне 250 років панування татарсько-монгольського був трагічний. Тоді було запроваджено татарський порядок, і москалі прийняли без спротиву неповагу до людини та її безправного становища, бо це відповідало їхнім поглядам.

За Тимчасового уряду помітно активізувалися на-

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДО НАРИСУ ,,МІЛЬЙОНЕРИ"

Прочитавши в рубриці ,,З нашого вікна" (,,Свобода", ч. 109-те, 12-те червня ц. р.) нарис письменниці Іванни Савицької п. з. ,,Мільйонери", я не могла не обізватися, бо я теж належу до таких мільйонерів, про якого згадувала авторка нарису.

Можна сказати, що людина, яка якийсь час була ,,невидюща" та якій повернувся зір, почуває себе щасливішою від найбагатшої людини в світі.

Я особисто не вірю, що мільйони дають щастя... Як кажуть, що апетит приходить з їдженням, так і багатії чим більше мають, тим більше їм хочеться мати.

А я до смерти буду пам'ятати, які були сорочка й краватка на лікареві, що прийшов мене відвідати на другий день після операції ока.

Тоді я від щастя вигукнула: ,,Докторе, яка я щаслива, я бачу, що на вас блакитна сорочка й червона краватка"! І тепер, щороку, після перевірки очей у лікаря-фахівця, я почуваю себе безмежно щасливою, коли чую його слова: ,,У вас дуже добрий зір!"

Щиро вітаю від себе того ,,мільйонера", про якого згадувала в газеті І. Савицька, та тішуся, що він прозрів.

Лариса Дончук

Филядельфія, Па.

ХТО ЗАКОННИЙ ВЛАСНИК ЧЕНСТОХОВСЬКОЇ ІКОНИ БОГОМАТЕРІ?

У серпні ц. р. поляки по всьому світі обходитимуть урочисто 600-ліття чудотворної ченстоховської ікони Богоматері. На ці святкування має прибути до Ченстохови Папа Іван Павло II, який на своєму епітрахилі носить її подобу. Польський уряд не виявляє бажання вітати в себе Святішого Отця. Можливо, що тоді Папа прибуде до ЗСА і візьме участь у ювілейних торжествах у Дойслтавні, Па., де американська Польонія має відпустове місце з копією ікони ,,Чорної Мадонни".

Треба сподіватись, що

(Продовження на стор. 3)

Олександер Татомир

ПЕРША ЗУСТРІЧ

(У 40-річчя створення УПА)

У знаменну річницю створення Української Повстанської Армії (УПА), що героїчно боролася з окупантами України на двох фронтах, бажаю поділитися з українським громадянством райдужним спомином першої зустрічі з леґендарними воїнами УПА в Карпатських горах зеленої Бойківщини.

• • •

Була весна 1944 року... Большевицькі армії в погоні за німцями вже дійшли до західніх українських земель.

На німецькому східньому фронті та в запіллі позначувався щораз більший хаос. Добірні дивізії СС і безприкладний терор вже не всилі були опанувати безнадійної ситуації на фронтах. Дезертування не поодиноких вояків, а цілих відділів ставало буденним явищем.

Щораз частіше доходили вістки про зріст та успішні дії УПА, що з тактичних причин перекинули в Карпати значну частину своїх відділів.

Один окупант покидав українські землі, а йому на зміну приходив другий. Проти одного й другого український народ провадив завзяту боротьбу, що її зорганізованим виразником стала УПА.

УПА давала захист усім без різниці національного походження та віроісповідання, хто бачив рятунок світу не в жорстоких кровожадних диктатурах, а в демократичному ладі, в свободі людини та народів. Тож не диво, що в рядах УПА, побіч українців із усіх земель, боролися кращі сини поневолених Москвою народів, а теж італійці, жиди, навіть і деякі німецькі демократи.

• • •

Зближався празник Христового Воскресення 1944 року. В затишному карпатському селі Т. затрималися два німецькі вояки й, не зважаючи на строгий воєнний стан та дисципліну, безжурно відпочивали в одній селянській садибі.

Їхня довша зупинка у такий грізний час звернула на себе увагу одного відділу УПА, що таборував у навколишніх лісах. Зв'язковий УПА прохав мене, щоб познайомитися із цими німцями й розвідати, які їхні пляни на майбутнє і чи вони припадково не порвали зв'язок з німецькою армією та не бажають зо зброєю перейти у ліс.

В часі проходу я стрінув їх і довідався, що один із них — це інженер-механік з Берліна, а другий — балетмайстер з Кельну. Люди високоосвічені та незвичайно товарисько вироблені.

Під час короткої зустрічі важко було зібрати потрібні інформації для УПА, тому я запросив їх на другий день свят до себе в гостину.

Прийшли вистроєні, з китицями карпатського квіття та з Христовим привітом на устах. Вдаряла їхня ввічлива поведінка, а водночас і скромність — прикмети такі далекі їхнім товаришам зброї — гітлерівським грабіжникам.

Після кількох годин розмови, я не мав найменшого сумніву щодо їхніх демократичних поглядів, симпатій до українських визвольних змагань, критичної настанови до гітлерівської доктрини та свідомости недалекої трагічної катастрофи Третього Райху. Але при найбільшому зусиллі я не зумів видобути інформації, чи вони зірвали зв'язок з німецькою армією. Тому, що в сільській садибі було дуже тісно, я попросив їх цю ніч проспати в мене. Вони радо погодилися, принесли свої наплечники та зброю — новенькі автомати. Пізно ввечері ми ще оживлено дискутували на різні актуальні теми. Я не втрачав надії на те, що таки врешті пощастить мені розв'язати загадку їхнього перебування у нашому селі.

І оце несподівано прийшла розв'язка, що розвіяла всі здогади та сумніви. Балетмайстер вийшов зо мною надвір, дещо від мене віддалившись. Я залишився біля дому і втягав повні легені свіжого гірського повітря. І саме в цій хвилині нечайно освітили мене електричні лямпки і в їхній тіні я побачив стрункі вояцькі постаті з крісами на плечах. Так неждано вони з'явилися навколо мене — немов виросли з-під землі!

Тоді в Карпатських горах побіч кількох відділів УПА опинилися большевицькі партизанські банди Ковпака. Була мова теж про появу на Підкарпатті частини польської партизанки. Та в оцій хвилині я не мав часу думати, хто саме мене оточив. Я почув великодній привіт і зразу запит: — Як ці німці ставляться до української справи, які їхні заміри?

— До українського питання вони ставляться прихильно, але видобути від них, які їхні заміри, я не вспів", — прозвучала моя відповідь.

Лямпки погасли... З-за господарського будинку появився балетмайстер. Ніч була темна та тиха... Тільки по камені дзвонив закутим у залізо взуттям німець. І оце негайно з-за рогу дому вискочив упіст, лямпкою освітив балетмайстра і грімко скомандував: — ,,Генде гох!" (Руки вверх!).

Збентежений балетмайстер думаючи, що це, либонь, німецька польова жандармерія, почав протестувати, але дуло кріса та друге грізне: — ,,Генде гох!" Заставили його до послуху! Переведено особисту ревізію і під ескортою скеровано його до мого дому.

Саме в цей час явився в дверях берлінець. Повторилася попередня сцена... Обидвох німців уведено до моєї світлиці та посаджено за столом. Під стіною з блискучими крісами в руках засіло три упісти — дужі, осмалені карпатськими вітрами та весняним сонцем юнаки. Навпроти німців за столом примістився старшина УПА. Інтеліґентні риси його гарного мужеського обличчя, струнка та кремезна будова, новенький дбайливо протягнений військовий однострій — це все робило миле й вояцьке враження.

Перелякані та бліді німці ледве зуміли дещо привезти до ладу розбиті нерви, коли старшина УПА почав говорити про те, що український народ рішив використати цю війну, щоб здобути собі незалежність, забрану силоміць большевицькою Москвою. Українці вірили, що німці в тому їм перешкоджати не будуть. Але вони нарівні з большевиками почали винищувати український нарід. Він був свідком, як німці по різних містах і селах розстрілювали українських партизанів. Українці відповіли збройними акціями в рядах УПА. Те, що гітлерівці роблять тепер в Україні, — це жахливе ,,швайнерай" (свинство) і за це з усіх

(Продовження на стор. 3)

Імпрези КОУАО в Ню Йорку

Неділя, 11-го липня 1982 року — відзначення Тижня Поневолених Націй. Неділя, 26-го вересня, — 40-річчя Української Повстанської Армії — Концерт. Неділя, 31-го жовтня, — Листопадові Роковини. Субота, 6-го листопада — Антибольшевицька демонстрація. Неділя, 21-го листопада — 70-річчя СУК „Провидіння". Неділя, 12-го грудня — відзначення творчости українських визначних композиторів Миколи Лисенка і Кирила Стеценка, концерт. Неділя, 23-го січня 1983 року — Свято Державности — Академія. Неділя, 13-го березня 1983 — У поклоні Шевченкові, концерт молоді.

У ВАШІНҐТОНІ ЗНОВУ ВІДКРИЛИ НОВУ, неприємну для конґресменів справу, виявляючи, що деякі з них є замішані у гомосексуалізм і для цього вони використовували малолітніх т.зв. „пажів", що працюють у Конґресі. Так зізнали деякі із тих молодих працівників на телевізійній програмі Сі-Бі-Ес і тепер Департамент справедливости мусить точно провірити чи ці закиди правдиві. Очевидно, ту неприємну справу підхопила американська преса, жадаючи повного вияснення.

ЗОВСІМ НОВИЙ ТИП СИНТЕТИЧНОЇ ВАКЦИНИ дає дуже добрі висліди в охороні звірят перед найбільше популярними пошестями, — подають найновіші висліди праць американських та англійських дослідників. Успіх того винаходу є важливий тому, що вакцина викликує в організмі звірят протитільця, які охороняють їх завчасу проти різних вірусів.

В АТЕНАХ ЗАКІНЧИЛИ МІСЯЦЬ ЕКСПЕРИМЕНТУ зі забороною в'їзду приватних авт до середмістя. Тепер на літні місяці заборону знесено, тому що багато фабрик та підприємств будуть зачинені на час вакацій. Відкликання заборони спричинило вже першого дня величезні затримки на головних вулицях Атен. Припускають, що заборона в'їзду для приватних авт до середмістя стане постійною у вересні. Вона зумовлена занечищенням повітря.

Літературний вечір з нагоди появи III тому творів М.Хвильового

У неділю, 23-го травня ц.р., в 4-ій год. по полудні в залі Української православної церкви св. Михаїла в Міннеаполісі відбувся Літературний вечір; вечір відбувся заходом Об'єднання Українських Письменників „Слово" й Українського Видавництва „Смолоскип" ім В.Симоненка.

У програмі Вечора взяли участь Оксана Соловей — доповідь „Хвильовий і його доба"; Осип Зінкевич, представник В-ва „Смолоскип" — „Чому видаємо твори Хвильового?"; уривки з творів рецитувала Марта Гарасовська, мистець слова з Вашінґтону. У мистецькій частині виступила Таня Вовк, знана зі своїх попередніх виступів.

Збори відкрив Андрій Каркоць і попросив д-ра Анатолія Лисого бути провідником програми. Д-р Лисий привітав представника „Смолоскипу". Ще перед початком програми деякі пояснення дав О.Зінкевич, згадавши про успішну працю у справі придбання фондів на видання п'яти томів М.Хвильового. Ню Йорк, Чикаґо, Едмонтон, Вінніпеґ, Торонто — можуть послужити прикладом. Твори Хвильового заборонені в Україні, бо він є „ворогом народу", у вільному світі його творчість стає популярною. Хвильовий зі своїм кличем „Геть від Москви" орієнтував нас на Европу. Вже випроданий перший том. Приблизно 100 примірників розкупили американські університети, декілька докторантів опрацьовують творчість Хвильового.

Головною доповідачкою була Оксана Соловей, письменниця, видавець, перекладач. Вона до кожного виступу докладно приготовляється. Вона згадала про статтю, що появилася у „Свободі", про те, як приймали Михайла Рудницького до Спілки письменників. Тоді, властне, сам Корнійчук мав сказати: „Ми вам книжки ,Від Мирного до Хвильового', Львів, 1936 р." — ніколи не забудемо". А там про Хвильового вісім сторінок. „Хвильовий — сильна індивідуальність на тлі маси робітників пера, що почали чорнилом поглиблювати революцію, щоб утриматися на її поверхні." Можна його не любити, але бути супроти нього байдужим не можна".

Рецензент Літературного додатку „Ню Йорк Геральд Трібюн" пише (щодо перекладів оповідань Хвильового): „Вони посідають шалену силу грозової бурі, що й пролетівши, нагадує про себе далеким громом."

Академік Сергій Єфремов схвально оцінює перші кроки письменника: „З Хвильового цікава постать саме з художнього боку: ще не вироблена, не вирізьблена, не докінчена навіть, але сильна. Люди у нього живі, в описах багато руху, широкого захвату, повітря, синіх просторів... "

Літературознавець Шамрай пише про появу збірки „Сині етюди" 1923 року: „Хвильовому належить почесне місце першого прозаїка." А по другому боці кордону Євген Маланюк приєднується, кажучи: „Хвильовий ,Синіх етюдів' та ,Арабесок' є у мірилі загальноевропейськім, явище, либонь, без прецеденту".

Біографічні дані про Хвильового (Фітільова) розказала О.Соловей на основі книжки О.Гана „Трагедія Хвильового". Хвильовий з походження (по батькові) дворянин, а по матері, з Тарасенків, пішли національно-політичні симпатії.

У школі полонила Миколу поезія Т.Шевченка. „Кобзар" знав він майже на пам'ять. Захоплювався біографіями великих людей. Читав дуже багато, залюбки на схилах Шведської могили. Революція стрясла Україною. Здемобілізований з армії, Хвильовий поринає в організацію „Просвіти". Хвильовий підтримує і заходи Центральної Ради, захоплюється анархістським рухом, змінливий у постановах. Наступає ідеологічний злам у його політичній свідомості. В 1919 році він вступає у комуністичну партію; він вірив, що вона несе соціяльну і національну волю Україні. Проте, він не скористав з „благ" партії, волів бути незалежним. Згодом він кидається в літературу. В 1921 році виходить книжка „В електричний вік". Появляються дальші твори, успіх великий. А рівночасно Хвильовий переконується, що партія об'єднує хижаків, а не борців за життєвий ідеал. За дальші твори офіційна критика люто накидається на автора. Після такої критики насіли на нього. Хвильовий дає відповіді. Творить ВАПЛІТЕ — Вільну Академію Пролетарської Літератури; об'єднує найвизначніших письменників. Він пише памфлети, в яких відкрито стає по боці української самобутности.

Співробітник Академії наук Михайло Могилянський про це пише: „Враження від статтей Хвильового подібне до того, ніби в кімнаті, де було душно, відчинили вікна, й легені раптом відчули свіже повітря."

Рух той поширився і на інші ділянки. Москва була заскочена контратакою. Зареагував і Сталін у листі до Каґановича. Москва осуджує Хвильового за зраду. Вдаряє конфіската за конфіскатою. 13-го травня 1933 року Хвильовий закінчив своє життя — самогубством. Ховали його з поспіхом, а приблизно за місяць часу самогубство Хвильового схарактеризовано, як акт „демонстративно ворожий, а діяльність його — як націоналістичну." Його твори зникають. Хвильовий започаткував гейби „третій світ". Думки і висновки доповіді прийняли присутні щирими оплесками. Щирим і мистецьким вкладом до Літературного вечора був виступ Марти Гарасовської та Тані Вовк.

Не знаю, як вийшло з придбанням фондів, але Вечір з основним рефератом О.Соловей вніс у нашу міннесотську столицю пожвавлення та зацікавлення літературою.

Василь Пакуляк

На порозі...

(Закінчення зі стор. 2)

ціональні амбіції неросійських народів. Найбільш національно активізувалася Україна та Фінляндія. Одначе Тимчасовий уряд не міг відмовитися від політики „єдиної неділимої понаднаціональної Росії". Така політика загострила національну кризу, і „українське питання" стало головною причиною кризи та упадку Тимчасового уряду.

Перша зустріч...

(Закінчення зі стор. 2)

сторін їх зустрічає заслужена кара. Єдиним способом рятувати Німеччину від повної загибелі є негайна та масова участь німців у лавах борців за демократичний лад у світі. Старшина закінчив рішучим тоном: — Комен зі міт! (Ходіть з нами!).

Спершу німці були дуже перелякані. В часі оповідання, на місці первісної тривоги на їхніх обличчях появився глибокий смуток та зворушення до сліз. Останні слова упіста дещо їх збентежили.

Балетмайстер, що більше панував над своїми почуваннями, промовив: — „Спочатку ми думали, що попали в руки большевицької партизанки й були приготовані на найгірше. Ваші слова, пане команданте, та українські емблеми на ваших одностроях впевнили нас, що маємо до діла з воїнами УПА, відомої з лицарської поведінки та зберігання міжнародних воєнних приписів. Ми вповні солідаризуємося з визвольною боротьбою української нації. Краща частина німецького народу теж змагається за вільну від диктатури Німеччину та за справедливий демократичний лад у світі. Ви боретеся тут за вільну Україну, а ми йдемо на наші рідні землі боротися за вільну Німеччину, там наші дружини, там наші діти. Мусимо створити один дружній фронт боротьби з насильством і диктатурами. Якщо б нас не гнала туга за батьківщиною та ріднею — ми радо пішли б з вами..."

Хвилину панувала мовчанка. Командир пронизливо глядів у вічі німецьким воякам, немов бажав вичитати, що криється у їхній глибині. Під стіною непорушно з кам'яними обличчями сиділи воїни УПА.

І оце командир перевів свій зір на новенькі блискучі автомати — на цю зброю, що її бажав мати у своїх руках кожний упіст.

— Автомати ми заберемо! — твердо промовив командир.

Обличчя німців знову збіліли, в очах відбився жах... Врешті промовив більше зрівноважений балетмайстер — Пане команданте! Коли ви заберете нам ці автомати, тоді перша стрічна стежа польової жандармерії передасть нас як дезертирів під польовий суд і нас очевидно чекає розстріл ... Благаємо вас: залишіть ці автомати нам і таким чином дозвольте нам щасливо повернути до рідних хат.

Командир насупився. Помічалася в ньому боротьба між бажанням цінної воєнної добичі та почуванням людяности. Упістам блистіли очі на вид вартісної зброї...

Автомати затримайте при собі — по хвилині байдуже промовив командир. Німці зраділи мов діти і, перешепнувшись між собою, наче на приказ, кинулись до своїх наплечників і з них вибрали на стіл добрі два десятки ручних гранат. Вийняли теж дві більші підручні аптечки... Це все передали командирові для УПА.

Упісти зацікавилися ґранатами й ліками, Німці давали потрібні вияснення.

Командир викликав мене на хвилину до сусідньої кімнати. І спитав:

— Що на вашу думку ми повинні зробити з цими німцями?

— Робіть, як наказує вам вояцька інтуїція та добро України! — я відповів.

Ми повернулися назад. Командир строго промовив до німців: — Коли дасьте нам вояцьке слово затримати в тайні все, що сьогодні тут відбулося, — ми вас звільнимо. Але пам'ятайте: Як на цей дім і на це село через ваш донос впадуть німецькі репресії, — тоді ми вже не пощадимо ні одного німецького вояка.

Настала святочна хвилина. Німці в притаманній своїй расі спосіб зірвались, виструнчились, мов свічки, засалютували і, стискаючи командирові руку, торжественном заявили: — Даємо вояцьке слово, що про все це збережемо вояцьку тайну.

Взаємний салют, і командир та воїни УПА струнко вийшли з хати, поринаючи в темінь глухої карпатської ночі. Виструнчені німці довший час гляділи їм у слід...

Мовчанку перервав тим разом інженер: — Ми перейшли всі фронти, бачили різні армії, але таких шляхетних і елеґантних вояків не стрічали. Народ, що має таке військо, мусить здобути загальне признання у культурному світі та добитися свого права! Я бажаю цього Україні з цілої душі!

— Я теж! — у глибокій задумі докинув балетмайстер.

Пізня пора поклала край дальшим розмовам.

Ранком німці, вписавшись у мій пам'ятник (його зберіг я досьогодні), сердечно попрощались і бічними шляхами пішли в дальшу непевну дорогу. Цього дня з огляду на близьке сусідство німецької поліційної станиці, я на всякий випадок заховував потрібну обережність, але німці дотримали слова.

Цей ясний спомин першої стрічі з воїнами УПА глибоко закарбувався у моїй душі. І сьогодні, коли переливаю його на папір та ділюсь ним з українською спільнотою, вважаю, що сплачую хоч частинку боргу вдячности тим, які в героїчній боротьбі за волю України з переважаючими ворожими силами жертвували все, навіть і найцінніший скарб: своє юне життя.

Митрополит Мстислав став Головним капеляном пластунів

Митрополит УАПЦ Мстислав з представниками Пласту.

(ГПБ). У суботу, 24-го квітня ц.р., голова Головної Пластової Ради та члени Головної Пластової Булави відвідали Митрополита Мстислава. Ціллю відвідин було передати Митрополитові привіт від українського Пласту в діяспорі у зв'язку з надходячим 40-літтям його хіротонії та запросити Владику стати Головним капеляном Пласту для пластунів православного віровизнання в світі.

В склад делеґації Пласту входили: пл. сен. Тарас Дурбак, голова ГПРади, пл.сен. Любомир Романків, голова ГП Булави, та заступники голови ГПБ—пл. сен. Слава Рубель, пл. сен. Юрій Богачевський та пл. сен. Микола Ставничий. Присутні були також о. Источин та теолог ст.пл. Карло Собенко з Арґентини.

У часі відвідин у резиденції Митрополита Мстислава голова ГПБ подав короткий огляд сьогоднішнього стану Пласту в шістьох країнах світу на чотирьох континентах. Він підкреслив позитивні моменти, як також трудноші, з якими зустрічається Пласт у веденні виховної праці. Головна Пластова Булава кожного року подає кличі, за якими ведеться працю; у останніх кількох роках були такі кличі, які унапрямлювали пластову працю: „Плекаймо творчобудуючий державницький дух—державність—мета народу", „Пластун—громадський діяч", „Бога, Україну, і ближніх любім!", а на цей ювілейний рік в 70-ліття Пласту-клич „Пластова одність і братерство".

Крім нормальної праці, яку веде Пласт з молоддю, іде тепер посилена акція підготови видання історії Пласту, яка повинна появитися до двох років. Голова також зреферував пляни Пласту на майбутнє, в тому підготову третього Пластового Конґресу. Пл. сен. Слава Рубель поінформувала, що заплановано святкування 70-ліття Пласту у формі ювілейних пластових зустрічей у чотирьох країнах. Перша така зустріч вже відбулася в Австралії у січні ц.р. при участі 450 учасників. Головна Зустріч відбудеться на „Вовчій Тропі" в ЗСА в серпні 1982 року. Наступна—запланована на січень 1983 року в Арґентині, а закінчення ювілейного року відбудеться влітку 1983 року в Німеччині.

Пл. сен. Слава Рубель запросила в імені всіх присутніх, як рівнож усіх пластунів в світі, Владику Мстислава до участи в цих зустрічах.

Владика Мстислав висловив признання Пластові заплянове і послідовне ведення праці з молоддю впродовж 70 років. Він зокрема був радий почути про підготову історії Пласту, бо історія є дуже цінною для майбутніх поколінь.

У часі дальших розмов на ряд актуальних тем про виховання молоді та про українську громаду в діяспорі Владика згадав про церковну свою і видавничу діяльність та підкреслив, що він все був великим приятелем Пласту, та що його діти і внуки виховались у Пласті і далі є активними пластунами, та дав згоду стати Головним капеляном для пластунів православного віровизнання.

На закінчення зустрічі з Митрополитом Мстиславом всі учасники одержали від Владики книжку „Третя Залізна Дивізія" А.Удовиченка з автографом.

Хто законний...

(Закінчення зі стор. 1)

Святіший Отець обізнаний з історією цієї ікони. За переказом намалював її св. євангелист Лука. Отримала її від грецького цісаря Компена, полоцька княжна-ігуменя св. Предислава, донька князя Святослава (померла в 1173 р.). Під час татарських нападів цю ікону перевезено до замку в Белзі під опіку князя Льва. Коли польський король Казимир напав на Галичину, тимчасовий реґент галицько-волинської землі шлезький князь Владислав Опольський вивіз цю ікону як воєнний трофей до Ченстохови в 1382 році. Відтоді ця полоцько-белзька ікона стала наче власністю польського народу і продовжувала вславлятися чудами.

Цікаво, чи Святіший Отець, який в нашому громадянстві втішається опікою великого прихильника Української Помісної Католицької Церкви, згадає про походження цієї ікони і чи натякне на можливість повернення її в слушний час законному власникові.

Насправді це повинно бути її майже 800-ліття, рахуючи від прибуття на українські землі.

Володимир Барагура,
Вудгейвен, Н. Й.

Відбудеться...

(Закінчення зі стор. 1)

концертові точки та гратиме під час вечірніх забав.

Програми Фестивалю вестиме Ігор Раковський, співак, відомий з мистецьких виступів у минулих роках на „Верховині" і по інших осередках. Під час Фестивалю будуть влаштовані десятки виставок мистців, малярів, різьбарів, як теж виставки зразків народного мистецтва тощо. Для підкріплення відвідувачів відкрита смачна кухня та стенди на площі оселі з харчами і холодними напоями. Кожного дня ввечорі по концертах забави в авдиторії і під відкритим небом.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

ОЛЕНКИ ВІРЩУК-САВИЦЬКОЇ

невіджалуваної Приятельки, Товаришки, Членки 101-го Відділу СУА

була відправлена

ПАНАХИДА

5-го червня 1982 року

в церкві св. Володимира і Ольги в Чикаґо, Ілл.

101-ий ВІДДІЛ СУА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ нашого Незабутнього

МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ І БРАТА

бл. п.

ІВАНА ДАНИЛЯКА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу, 10-го липня 1982 року

в церкві св. Миколая, Торонто, Канада;
в церкві св. Михаїла, Гартфорд, Конн.;
в церкві Ржд. Пречистої Діви Марії, Лос Анджелес, Каліф.

Просимо ласкаво Друзів і Знайомих згадати Покійного у своїх молитвах.

Дружина — ОЛЕНКА
та ближча і дальша Родина

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і Незабутнього МУЖА, БРАТА, СТРИЙКА, ВУЙКА й ШВАҐРА

бл. п.

МАРІЯНА ДУБА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в суботу, дня 17-го липня 1982 р., о год. 9-ій ранку в церкві Св. Покрови в Клівленді, Огайо при Broadview Rd., Parma, Ohio

•

Цього дня, по Службі Божій буде відправлена

ПАНАХИДА над могилою Покійного і ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА

на Святопокрівськім цвинтарі.

Просимо Друзів і Знайомих згадати Покійного у своїх молитвах.

Горем прибита —
дружина — ОЛЕНА з РОДИНОЮ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими що 25-го червня 1982 року, по довгій і тяжкій недузі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, відійшла у Вічність

наша Найдорожча МАМА І БАБУНЯ

бл. п.

МАРІЯ СТУСИК

нар. 18-го листопада 1897 р., в с. Кулачківці, Західня Україна, бувша учителька в с. Малий Ґвіздець.

ПОХОРОН відбувся 28-го червня 1982 р., о год. 9-ій ранку з похоронного заведення Литвин і Литвин до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:

син — ОМЕЛЯН з дружиною НАДІЄЮ і сином ЮРІЄМ
син — БОГДАН з дружиною ОКСАНОЮ та дітьми АНДРІЄМ І НАТАЛКОЮ
та ближча і дальша Родина

Українці демонстраціями зустрічали московського Патріярха Пімена

Українські патріярхальні кола в Ню Йорку повідомили українську громаду в метрополії Ню Йорку і Ню Джерзі, що 22-го червня ц.р. приїжджає до ЗСА Патріярх Російської Православної Церкви Пімен, який 24-го червня ц.р. виголосить промову у Об'єднаних Націях на актуальну тему роззброєння. Також були повідомлені українські католицькі і православні священики. Правда, серед деяких священичих кіл була думка, щоб цей факт зігнорувати. Очевидно, це найлегше здійснити, але в загальному українці, католики і православні; вважали, що в будь-якій формі необхідно запротестувати демонстрацією проти московського Патріярха Пімена, який є виконавцем комуністично-атеїстичних вождів. До речі, за свою віддану працю для вождів Кремля Патріярх Пімен був нагороджений. В журналі Московської Патріярхії за листопад 1980 року митрополит київський Філарет, вітаючи Пімена з його 70-літтям, сказав такі слова: „Радянська влада високо оцінила вашу патріотичну і миротворчу діяльність, нагороджено вас орденом Трудового червоного прапора і орденом 'Дружби народів'".

Таких нагород даром не дають. До цього ж треба додати, що цей же самий Пімен під час своєї інсталяції на московського Патріярха, під час собору в Загорську біля Москви у червні 1971 року, ще раз вітав примусове возз'єднання Української Католицької Церкви з московською Церквою, що сталося у 1946 році, і ще раз офіційно анулював унію з 1956 року нашої Церкви з Римом. Наводимо ці факти, щоб показати, ким є московський Патріярх Пімен, та деякі його прибічники.

До речі, приїзд Патріярха був засекречений. В жадних офіційних повідомленнях не було вістки про те, що він приїжджає. Патріярх Пімен прибув у товаристві патріяршого екзарха України, митрополита київського і галицького Філарета, патріяршого екзарха на Західню Европу, митрополита Мінського і білоруського Філарета, архиєпископа Волокомського Пітіріма й особистого секретаря Патріярха Пімена о. Стаднюка.

Звичайно російський Патріярх не тільки виголосив промову в Об'єднаних Націях, він також провів по лінії „миру" різні зустрічі з грецьким митрополитом Якововсом, жидівським рабином Шіндлєром, який заступає течію „заклику до совісти" й з іншими, а рівночасно відбув офіційну візитацію російських парафій, що підлягають під його юрисдикцію. Патріярх Пімен виголосив свою промову про роззброєння в четвер, 24-го червня. Як нас інформував один релігійний провідник з Сінгапуру, який прибув на прийняття, що його влаштовано у Чирч Сентер ОН для російських церковників, — промова Пімена була „добра". Як опісля виявилось, виступ Пімена преса, радіо і телебачення прямо зігнорували. Коли я по телефону запитав секретаря о.Стаднюка, чому нічого немає в пресі про виступ Пімена в Об'єднаних Націях, він не знав, що мені відповісти.

24-го червня у вечірних годинах невелика група українців католиків і православних (понад 50-ть осіб) демонструвала під Об'єднаними Націями проти московського Патріярха. Для цього була приготована змістовна летючка, в якій було сказано, що ми протестуємо не проти миру, але проти висланника Брежнєва Пімена, який приїхав продовжувати імперіялістичну політику Москви. Згадавши при цьому долю наших Православної і Католицької Церков, як також інших віровизнань, у летючці підкреслено при тому, що хоч параграф 52-ий совєтської конституції говорить, що в СССР кожний може свобідно вірити і визнавати будь-яку релігію, але в дійсності є якраз навпаки. Також зацитовано відкритого листа Солженіцина до Патріярха Пімена, в якому написано: „цілий заряд (Російської Православної)Церкви назначення священиків і єпископів проводиться тайно, як перед тим, відділом по релігійним справам. Церква є керована атеїстами...".

Такого змісту летючку було роздано понад 1500 штук. Цю саму летючку і пресове резюме було розкинено у приміщенні, в якому відбулось прийняття для московських гостей у Чирч Центрі.

Крім цього, демонстранти носили транспоранти з достосованими написами.

Українська громада в Пассейку і околиці була повідомлена, що в суботу 26-го червня Пімен буде правити Службу Божу в російській православній церкві у Пассейку. І тут також українці, католики і православні, влаштували спільну демонстрацію. Демонстранти вируши ли з Української Централі при Говп авеню і походом ішли по вулиці Монро під російську церкву. Попереду походу їхало авто з гучномовцем, яке заповідало подію. За ним ішли два священики — православний о. Мирон Пахолок і монах студит, о. Гавриїл Турконяк. За ними йшли демонстранти, що несли транспоранти. Серед демонстрантів пластуни і сумівці були в одностроях. На вулиці порядок втримувала поліція. Біля російської церкви було більше поліції. На площі перед церквою згадані отці спільно відправили Панахиду. Після цього о. Мирон Пахолок виголосив промову, а після нього — о. Гавриїл Турконяк, теперішній парох католицької церкви в Пассейку. Виступила з промовою також Р.Лозинська.

Промовці підкреслювали історичні моменти про нищення наших церков і ролю в тому Пімена, як також його попередника Алексея. Крім цього, говорив афганець Масуд Халілі, який розповів про російський імперіялізм і переслідування в Афганістані. Демонстранти ще довго співали українських релігійних пісень і походом проходились поблизу церкви, де правив атеїстичний вислужник комуністичного уряду.

Українці прийшли, щоби задемострувати перед цим вислужником безбожної влади, що зліквідувала українські Церкви: Українська Православна — у тридцятих роках, а українська Католицька — у 1946 році, живуть у серцях українського народу в Україні, а повністю живуть і розвиваються серед української діяспори у вільному світі. Українські демонстранти в Ню Йорку біля Об'єднаних Націй і в Пассейку біля російської церкви прийшли, щоб голосно сказати наше рішуче слово, щоб його почули і наші брати і сестри на рідних землях і знали, що ми про них пам'ятаємо.

Микола Галів